

TEORIA I HISTÒRIA DE LA REPRESENTACIÓ TEATRAL

Carles Batlle

Objectius generals:

- Introducció a l'anàlisi dramàtica de textos.
- Familiaritzar l'alumne amb els conceptes propis de l'escenificació i el fet espectacular en general. Introducció a l'anàlisi de la representació teatral.
- Donar a conèixer determinats aspectes relacionats amb l'aparició i l'evolució de la representació teatral en el context de la cultura occidental.

Continguts:

1. APROXIMACIÓ CRÍTICA AL FET TEATRAL

- Virtuts i limitacions d'una semiologia del teatre.
- Els estudis teatrals.

2. LA DRAMATÚRGIA. CONCEPTES.

- El fet teatral.
- Lectura i escenificació. La teatralitat.
- Les funcions del dramaturg.

3. L'ANÀLISI DEL TEXT TEATRAL. HISTÒRIA.

- El sistema actancial.
- L'anàlisi dels personatges.
- L'espai dramàtic. El model espacial.
- El temps dramàtic.

4. L'ANÀLISI DEL TEXT TEATRAL. TRAMA.

- L'organització temporal en la trama.
- Seqüenciació.
- Situació. Construcció i anàlisi de situacions.
- La construcció del receptor implícit.

5. L'ANÀLISI DEL TEXT TEATRAL. DISCURS.

- Les acotacions.
- El monòleg.
- El diàleg.

6. L'ANÀLISI DE L'ESPECTACLE TEATRAL. (1) ESPAI.

- El lloc teatral.
- El model espacial i l'espai escènic.
- L'espai escènic i l'escenografia.
- Concreció, abstracció, estilització, metàfota i metonímia.
- L'objecte escenogràfic.
- L'espai lúdic.

7. L'ANÀLISI DE L'ESPECTACLE TEATRAL. (2)

- La il.luminació.
- El so.
- El vestuari i el maquillatge.
- La temporalitat escènica.
- La paraula en la representació.
- El treball de l'actor. Interpretació, gestualitat i moviment.
- El director. Aproximació a una teoria de l'escenificació.

8. LA RECEPCIÓ. L'ESPECTADOR.

Bibliografia general recomanada:

- J.Abellán: La representació teatral. Introducció als llenguatges del teatre actual, Barcelona, Institut del Teatre, 1983.
- Id.: "Drama", dins J. Abellan, P.Ballart, E. Sullà: Introducció a la teoria de la literatura, Manresa, Angle editorial, 1997.
- J. Luís Alonso de Santos: La escritura dramática, Madrid, Editorial Castalia, 1998.
- Denis Bablet: "Pour une méthode d'analyse du lieu théâtral", Travail théâtral, núm. 13, octubre-desembre 1973. En castellà, revista ADE.
- G. Bachelard: La poética del espacio, México, Fondo de Cultura Económica, 1965 (1994).
- R. Barthes: Ensayos críticos, Barcelona, Seix Barral, 1967.
- J. Cabré: "Quadern de bitàcola. Reflexions al voltant d'Estació d'enllaç", dins El sentit de la ficció, Barcelona, Proa, 1999.
- M. Carmen Bobes: Semiología de la obra dramática, Madrid, Taurus, 1987 (Arco/Libros S.A., 1997).
- Id. (ed.): Teoría del teatro, Madrid, Arco Libros, 1997.
- Id.: Semiótica de la escena, Madrid, Arco Libros, 2001.

-D.Comparato: El Guió, Barcelona, Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1989.

-U. Eco: Lector in fabula. La cooperación interpretativa en el texto narrativo, Barcelona, Lumen, 1999.

-M. De Marinis: Entendre el teatre. Perfils d'una nova teatralogia, Barcelona, Institut del Teatre, 1998.

-J.M. Díez Borque i L. García Lorenzo (eds.): Semiología del teatro, Barcelona, Planeta, 1975.

-Diversos: dossier "Iluminación teatral", ADE. Teatro, núm.8, abril-juny 2000, ps.32-75.

-J.L. García Barrientos: Cómo se comenta una obra de teatro, Madrid, Editorial Síntesis, 2001.

-G. Genette: "Discours du récit", dins Figures III, Paris, Seuil, 1972, ps.65-282. Trad. a Figuras III, Barcelona, Lumen, 1991.

-F. Gutiérrez Flórez: Teoría y praxis de semiótica teatral, Universidad de Valladolid, 1993.

-A. Helbó (ed.): Semiología de la representación, Barcelona, Gustavo Gili, 1978.

-J.Howard Lawson: Teoría y técnica de la escritura de obras teatrales, Madrid, ADE, 1995.

-H. R. Jauss: "La història de la literatura com a provocació a la teoria llietarrària", Els Marges, núm.7, juny 1976, ps.13-34.

-Id.: Experiència estètica y hermeneútica literaria, Madrid, Taurus, 1986.

-T. Kowzan: "El signo en el teatro", dins Diversos: El teatro y su crisis actual, Caracas, Monte Avila, 1969.

-Jesús M. Lasagabaster: "La comunicación teatral a la luz de la Estética de la Recepción", Pausa, núm.7, abril 1991, ps.20.27.

-Y. Lotman: La estructura del texto artístico, Madrid, Istmo, 1982.

-J. Llovet (ed.): Teoría de la literatura, Barcelona, Columna, 1997.

-J.A. Mayoral (ed.): Estética de la recepción, Madrid, Arco/Libros S.A., 1987.

-E. Olson: Tragèdia i teoria del drama, Barcelona, Quaderns Crema, 1985.

-P. Pavis: Diccionario del teatro, Barcelona, Paidós, 1983 (1998).

-Id.: "Producció i recepció en el teatre: la concretització del text dramàtic i espectacular", Estudis escènics, núm.26, gener 1985, ps.7-64.

-Id.: "Les études théâtrales", dins Théorie littéraire. Problèmes et perspectives, Paris, Presses Universitaires de France, 1989.

-Id.: "Théorie et pratique dans les études théâtrales à l'université", dins Théâtre, núm.1, 1998, ps.103-128.

-Id.: Teatro contemporáneo: imágenes y voces, Santiago de Chile, Lom Ediciones/Universidad Arcis, 1998.

-Id.: El análisis de los espectáculos, Barcelona, Paidós, 2000.

-Xavier Pérez: El suspens cinematogràfic, Barcelone, Pòrtic, 1999.

-Manfred Pfister: The theory and analysis of drama, Cambridge Inuversity Press, 1988.

-F. Reid: Il.luminar l'escena, Barcelona, Institut del Teatre, 1999.

-Shlomith Rimmon: "Teoria general de la narració: Figures III de Genette i l'estudi estructuralista de la narració", dins E. Sullà (ed.): Poètica de la narració, ps.149-184.

- R.X. Rosselló: Anàlisi de l'obra teatral (teoria i pràctica), València/Barcelona, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana/Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1999.

-Jean-Pierre Ryngaert: Introduction à l'analyse du théâtre, Paris, Dunod, 1999.

-J. Sanchis Sinisterra: "El espacio dramático", Pausa, núm.8, juliol 1991, ps.45-50.

-Id.: "Por una dramaturgia de la recepción", ADE. Teatro, núm.41-42, gener 1995, ps.64-69.

-Jean-Pierre Sarrazac (ed.): "Poétique du drama moderne et contemporain. Lexique d'une recherche", dins Études théâtrales, Université catholique de Louvain/Université Paris III, Louvain-la-Neuve, núm.22, 2001.

-E. Souriau: Les deux cents mille situations dramatiques, Paris, Flammarion, 1950.

-Kurt Spang: Teoría del drama, Pamplona, Ediciones Universidad de Navarra S.A.,1991.

-E. Sullà (ed.): Poètica de la narració, Barcelona, Empúries, 1985 (1994).

-Id. (ed.): Teoría de de la novela, Barcelona, Crítica, 1996.

-A. Ubersfeld: Semiótica teatral, Madrid, Cátedra/Universidad de Murcia, 1990.

-Id.: Lire le théâtre III. Le dialogue de théâtre, Paris, Belin, 1996.

-Id.: La escuela del espectador, Madrid, ADE, 1997.

-J.Urrutia: "De la posible imposibilidad de la crítica teatral y de la reivindicación del texto teatral", dins Semiología del teatro, Barcelona, Planeta, 1975.

-M. Vinaver: Écritures dramatiques, Actes Sud, 1993.

-R. Warning (ed.): Estética de la recepción, Madrid, Visor, 1989.